

Proč je dobré mít společnickou či akcionářskou dohodu?

Pro čtenáře nebude novinkou, že procesy v obchodních společnostech, například rozhodování valné hromady, jsou upraveny zejména v zákoně o obchodních korporacích. Způsob fungování konkrétní společnosti je kromě zákona vždy neoddělitelně provázán s jejím zakladatelským dokumentem (společenská smlouva, stanovy). Byť zákon umožňuje určitou část práv a povinností osob podílejících se na existenci společnosti upravit v zakladatelském dokumentu dle potřeby, zdaleka to není možné bezvýjimečně, a ne vždy je to také žádoucí.

Jedním ze základních práv společníka (event. akcionáře) je právo podílet se na řízení společnosti hlasováním na valné hromadě. Je samozřejmé, že ve společenské smlouvě či stanovách není možné závazně určit, jak má společník v konkrétním případě hlasovat. Jednak nelze dopředu předvídat, v jakých záležitostech bude třeba za dobu existence společnosti rozhodovat, zejména ale zákon počítá s tím, že rozhodnutí každého společníka je výsledkem jeho osobních preferencí a motivací. Takový stav je pochopitelně žádoucí a odráží individuální svobodu. Tato svoboda je natolik široká, že společník dokonce není povinen se na rozhodování v záležitostech společnosti podílet vůbec. V některých případech však může tato absolutní svoboda společnosti uškodit.

Nezanedbatelná část tuzemských společností je pevně provázána s osobami společníků. Typickými zástupci takových společností jsou rodinné podniky, startupy a menší společnosti. V těchto společnostech je rozložení hlasů společníků často velmi vyrovnané. Pokud se tak mezi společníky nepodaří nalézt shodu v otázkách fungování a chování společnosti, může to společnosti způsobit vážný existenční problém. Typickým příkladem může být vyplacení odcházejícího společníka. Uspokojivé řešení takového problému nástroj, který zákon o obchodních korporacích nabízí, je přitom téměř nemožné.

Jak do budoucna předejít obdobným problémům?

V praxi velmi využívaným nástrojem jsou tzv. společnické dohody (dle formy společnosti označované také jako akcionářské). Společnická dohoda je smlouvou, která se způsobem uzavírání, změny či ukončení nijak neliší od jiných smluv, například smlouvy kupní. Je uzavírána mezi společníky mimo rámec úpravy vnitřních vztahů ve společnosti a stojí paralelně vedle pravidel určujících způsob jejího fungování. I přesto však může mít v konečném důsledku na společnost nemalý vliv, neboť splnění povinností v nich uvedených lze po jednotlivých společnících přímo či nepřímo vymáhat.

Foto: Michal Bernátek, www.mypfoto.cz

Jak mohou společnické dohody fungování společnosti prospět a co je jejich obsahem?

Společníci se mohou touto dohodou zavázat hlasovat, či nehlasovat na valné hromadě určitým způsobem, aby bylo dosaženo konkrétního cíle, uplatňovat, či neuplatňovat některá práva vůči

společnosti nebo se chovat, či nechovat stanoveným způsobem. Konkrétně mohou taková ujednání znít, že společníci jsou v případě návrhu na převod podílu některého z dalších společníků povinni na valné hromadě hlasovat vždy tak, aby v budoucnu žádná další osoba nemohla do společnosti přistoupit či aby byla společníkům každý měsíc vyplacena záloha na podíl na zisku. Další ujednání může stanovovat, že při zániku účasti společníka jsou všichni společníci povinni postupovat tak, aby byla mezi odcházejícím společníkem a společností uzavřena smlouva o výplatě vypořádacího podílu s dobou splatnosti, která neohrozí finanční situaci společnosti. Největší výhodou společnických dohod je jejich flexibilita a jednoduchý způsob uzavírání a změn. Dohoda může na rozdíl od zakladatelského dokumentu společnosti zavazovat libovolný počet společníků, tj. všechny nebo pouze některé. V neposlední řadě jsou společnické dohody neveřejné a zaručují tak společníkům často potřebnou diskretnost. Tvorba společnické dohody a nastavení souvisejících mechanismů ve vaší společnosti je však vždy ryze individualizovaná činnost, s kterou stojí za to se obrátit na advokátní kancelář. ■

OYERS ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ, v. o. s.

Společnost vzniklá spojením 30leté praxe advokátky Ivy Repa Kremplové s praxí čtyř služebně mladších kolegů – Johna A. Gealfow, Christiana Maye, Jaroslava Krempla a Matěje Krempla. Jako středně velká advokátní kancelář poskytuje perfektní právní služby za současného udržení osobního přístupu ke klientům.

OYERS

Mgr. CHRISTIAN MAY, společník kanceláře